

fenomeni

# POLUDJELI ŠEFOVI

## ili statusni simbol

■ Poznata dizajnerica više na svoje pomoćnice, a jednu od njih gađa škarama. Ženski je toalet ispunjen savršeno uređenim ženama koje se jadaju jedna drugoj zbog očajna režima koji proživljavaju na radnome mjestu. K tome, sve su odreda gladne, jer na ručak ne smiju, a vidi li ih šefica da jedu na radnome mjestu, bujica riječi koju će čuti ne može se uopće opisati.

Upravo bi to mogao biti opis jedne od scena novoga filmskog hita »Vrag nosi Pradu« koji će uskoro, s Meryl Streep u ulozi Mirande Priestly, doći i do naših kina. No nije, jer to su samo neke od anegdota s kojima se doista susreću ljudi zaposleni na poslovima povezanim sa svjetskom modom. Dakako, anonimno, svi se službenici slažu da ono opisano u knjizi Lauren Weisberger, te potom i na filmu, oni doista i proživljavaju.

Međutim, zastrašujući i mušičavi šefovi postoje u svim zanimanjima. A to postavlja i novi niz pitanja, poput onih zašto to rade, smiju li to raditi ili kako od toga pobjeći. Neki analitičari tvrde da u određenim područjima, posebice onim kreativnim, rad za teške osobnosti može zapravo biti samo pitanje statusa.

To čak može biti i pitanje časti – biti dominirajući šef u modi ili zabavi, tvrdi Jeffrey Sonnenfeld, dekan Yealove škole menadžmenta. »Oni su jednostavno takvi, moraju prodrmati sve ljude oko sebe i imaju nevjerovatnu potrebu mijenjati osobe koje za njih rade«. O Mirandinoj mladoj, neiskusnoj pomoćnici u »Pradi«, Sonnenfeld je imao kratak komentar: »Zar je mislila da će raditi za knjižničarku?«.

Priestly, zamišljena urednica magazina »Runway«, misli da je najnormalnija stvar da od svoje pomoćnice zatraži da joj nabavi dva primjerka još neobjavljena



Uplašenu Andreju glumi Anne Hathaway



»Nemoguća šefica« Meryl Streep u »Pradi«



nastavka »Harryja Pottera«, ili da je posve normalno zatražiti u subotu oko ponoći da joj nađe privatni zrakoplov koji će je vratiti u New York, jer je njezin let otkazan zbog nevremena. Mladu ženu koja nosi odjeću broj 38 naziva debelom, a razgovore koji se uglavnom svode na brutalne naredbe završava s »To je sve«. Bez pozdrava, dakako.

Bez obzira na to temelji li se lik Mirande Priestly na glavnoj urednici »Voguea« Anni Wintour ili ne, autorica Lauren Weisberger, koja je nekad radila za Wintour, to poriče. Knjiga je, kaže, portret osobe zaposlene u modnome svijetu općenito, s time da se koristila informacijama od ljudi koji su u nj upleteni.

»Radite li za pogrešnog urednika, mogli biste umjesto svog posla pisati zadaće njegove ili njezine djece, ili pak biti stalnim žrtvama osobe koja je pod stresom i koja se isključivo zna derati. Život bi vam se sveo na plakanje u zahodu«, kaže Liz Lange, dizajnerica za trudnice koja je svojedobno bila pomoćnica u jednoj newyorškoj kući visoke mode. »Ljudi tamo doista izgube osjećaj kako je živjeti u stvarnome svijetu«. Danas Lange ima 40 zaposlenika i uvjerenja je da ponašanje opisano u knjizi, a s kojim se i sama u životu susrela, u njezinu poslu uopće nije potrebno. »Ne želim reći da sam savršena, ali ja doista ne mislim da čovjek mora biti zao da bi izvukao maksimum iz svo-



Anna Wintour, moćna urednica Voguea

jih zaposlenika«. Psiholog Robert Sutton, profesor na Stanfordu, razvio je cijelu filozofiju o spornoj knjizi, odnosno zlim šefovima. Oni su, kaže, trn društva i pravi »kreteni« koji uopće ne bi smjeli biti zaposleni, a kamoli imati zaposlenike. Sutton je svoju teoriju, koja će dogodine izaći i u knjizi, već obrazložio u kolumnama u Harvard Business Reviewu. Osobe poput zamišljene Mirande opisuju kao »neko tko vas konstantno tjera da se osjećate proketo i manje od makova zrna«.

Tražeci podatke za svoju knjigu, Sutton je pretraživao Google upisujući imena glavnih šefova u svjetskim najjačim tvrtkama,

te je naišao na čak 60 tisuća zastrašujućih komentara o suosnivaču Apple Computer Inc.-a Steveu Jobsu. Jobs, tvrdi Sutton, je iznimno neprijatan dok pritišće zaposlenike kako bi od njih dobio čistu perfekciju. Poludi, kažu zaposlenici, i zbog najmanjih pogrešaka i uvijek je iznimno okrutan.

Hollywoodski producent Scott Rudin, koji je u posljednjih pet godina promijenio 119 pomoćnika, jednog je otpustio nakon što mu je donio – pogrešan muffin za doručak. Sutton preporučuje da se baš sve ljude koji se tako ponašaju prema svojim zaposlenicima zamijeni, pa makar i po cijenu gubitka novca i prelaska na nižu plaću. Psihički je mir, kaže, znatno važniji od svega ostaloga, jer je on važan čimbenik dobra zdravlja. Šteta koju stvaraju okrutni šefovi, u javnosti ima minimalan odjek, smatraju analitičari. »Naravno, ponašanje poludjelih šefova je sada ipak iznjeto u javnost, ali ne dovoljno«, smatra Jeffrey Pfeffer, profesor na Stanfordskoj Graduate School of Business. »Naime, ono uopće nema nikakve posljedice!« Pfeffer predaje o korporativnoj moći i kaže da uvijek nastoji uvjeriti svoje studente da je pravedan svijet samo hipoteza i čista naiva. Ljudi, naime, vole raditi za moćne i poznate šefove, i to je vjerojatno isključivi razlog zbog kojeg trpe teror opisan u »Pradi«.

Petra Boić Petrae

**Scene poznate iz knjige, a potom i filma »Vrag nosi Pradu«, sve se češće mogu prepoznati i u svakodnevnim situacijama, i to ne samo u modnome svijetu**

događanja

## UJEDINJENE žonglerske snage

■ Samoborski žongleri Domagoj Šoić i Tomislav Kozarčanin biciklima su iz Žumberka došli do Irske na žonglersku konvenciju, što je put dugačak 3366 kilometara (ne računajući prelazak brodom iz Francuske u Irsku). Za to su im trebala 72 dana, a vozili su prosječnom brzinom od 16,99 km/h i svaki je bicikl bio u pokretu više od 200 sati. U Grenobleu im se 6. lipnja pridružio i Matija Vuletić. Ta tri momka, koji čine Putujući mini cirkus Ton-torino, sudjelovala su potom u radu 29. europske žonglerske konvencije u Millstreetu od 9. do 15. srpnja 2006. Na njoj žongleri razmjenjuju ideje i polaze radionice koje vode majstori za početnike i za napredne žonglere. Na radionicama se svladavaju vještine korištenja uobičajenih žonglerskih rekvizita, kao što su loptice, čunjevi, ringovi, diaboloi i vražji štapovi, ali i izvođenje akrobacija, izrađivanje raznih likova od balona, origamija, hulahupa, magijskih trikova i slične. Možda je najzahtjevnija radionica tzv. contact jugglinga, manipulira-



nja loptom ili loptama koje se uvježbanim kretnjama »vodi« po tijelu. Millstreet je 1993. bio domaćinom Eurosonga i za tu je prigodu sagrađena velika dvorana u kojoj su sada vježbale stotine žonglera. Konvencija je okupila više od dvije tisuće zainteresiranih pa su organizatori, svi mahom volonteri, osigurali prostore za vježbu i radionice na nekoliko mjesta u gradu. Svake su večeri napredni žongleri izvodili svoje točke, među ostalim, i na pozornici Massacre. Ta je scena bila poznata kao »Renegade«, ali nakon što je prije nekoliko godina u Irskoj tragično preminuo žongler Massacre, njegovi su kolege tu pozornicu prozvali njegovim imenom.

Za one kojima je Irska predaleko, a željeli bi vidjeti žonglere, zabavljače, cirkusante i slične, ove će se godine u Puli, od 23. do 25. kolovoza održati Festival uličnih čarobnjaka (FUC), pa ih Domagoj, Tomislav i Matija pozivaju da svakako svrate i uživaju.

Tina Bukarica